

Charakteristika vyučovacího předmětu – Přírodopis – 2. stupeň

Obsahové vymezení předmětu:

Vyučovací předmět Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*. Výuka navazuje na obsah tematického okruhu Rozmanitost přírody ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, který je vyučován na 1. stupni základní školy.

Předmět zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší poznání přírodních zákonitostí. Žáci si rozvíjejí dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet hypotézy, vyvozovat z nich závěry, např. v rámci laboratorních prací. Zkoumáním přírodních faktů a jejich souvislostí získají žáci přehled o vzniku a vývoji Země, o podmíněném přizpůsobování organismů vnějším podmínkám a o jejich vzájemných vztazích. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Získají základní poznatky o stavbě těl vybraných organismů a jejich fyziologii, o nerostech a o horninách. V předmětu jsou rozvíjena následující témata tohoto vzdělávacího oboru:

- Biologie živočichů
- Biologie rostlin
- Biologie hub
- Obecná biologie a genetika
- Neživá příroda
- Základy ekologie
- Praktické poznávání přírody
- Biologie člověka

Časové a organizační vymezení předmětu

Předmět je vyučován v 6. - 8. ročníku v rozsahu dvou hodin týdně, v 9. ročníku v rozsahu 1 hodina týdně. Základní realizační formou je vyučovací hodina realizovaná v kmenové nebo odborné učebně. Výuka je doplněna výukovými programy v počítačové učebně. Do předmětu jsou zařazovány i aktivity v terénu a práce pod vedením profesionálů z CEV.

Důležitou součástí jsou i drobné projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k získávání klíčových kompetencí

Přírodopis se zaměřuje především na rozvoj přírodovědného vzdělání žáků, na získání základních informací o živé i neživé přírodě. Vede žáka k potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi

Jsou uplatňovány takové postupy, které umožňují žákům rozvíjet jednotlivé klíčové kompetence.

Kompetence k učení

- nabízet žákům metody, které jim přiblíží biologickou problematiku
- předkládat žákům informace tak, aby si z nich utvořili ucelený obraz o systému přírody a jejích zákonitostech
- učit je kriticky zhodnotit získané poznatky

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k samostatnému pozorování, ke hledání souvislostí a k vyvozování praktických závěrů
- učit je hledat analogie mezi způsoby řešení problémů v přírodě a jinde
- naučit žáky zvládat hodnocení a obhajobu svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- umožnit žákům vlastní organizaci práce ve skupinách
- nabízet jim dostatek textů i obrazového materiálu k diskusi
- učít je formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- rozvíjet pozitivní vztah ke všemu živému
- efektivně spolupracovat s druhými lidmi
- oceňovat zkušenosti jiných lidí

Kompetence občanské

- rozvíjet uvědomělou péči o přírodu
- chápat základní ekologické souvislosti
- rozvíjet hrdost na přírodní krásy naší země

Kompetence pracovní

- účinně využívat přírodopisné pomůcky, adekvátně využívat přírodní materiály

Kompetence digitální

- motivovat žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map
- vést žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích
- učít vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- klást důraz na bezpečné a odpovědné chování a jednání v digitálním světě

Zařazení průřezových témat v předmětu

Do předmětu jsou zařazené i tematické okruhy průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

- 6. ročník – Morální rozvoj – vztah ke zvířatům
- průběžně témata všech tematických okruhů

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- 9. ročník – důsledky globálních vlivů na životní prostředí

Enviromentální výchova

- průběžně jsou rozvíjeny všechny tematické okruhy, především v posledním ročníku
  - Ekosystémy
  - Základní podmínky života
  - Lidské aktivity a problémy životního prostředí
  - Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

- průběžně všemi ročníky se prolíná práce s informacemi